

07.09.2023

Українська література

7 клас

Стрембицька Л.А.

Тема: *Жанрово-тематичне розмаїття пісень (суспільно-побутові: козацькі, чумацькі, кріпацькі, рекрутські та солдатські, бурлацькі, наймитські й заробітчанські тощо). Ідейно-художнє багатство їх. Висловлювання відомих людей про українські народні пісні.*

Навчальна мета: поглибити знання семикласників про усну народну творчість, зокрема про суспільно-побутові пісні; допомогти збагнути жанрово-тематичне розмаїття народних пісень.

Виховна мета: виховувати естетичні смаки, інтерес до вивчення народних пісень.

- Пригадайте, що таке пісня?(ліричний віршований твір, що співається)
- Які види пісень ви вже знаєте?(календарно-обрядові, колискові, стрілецькі, пісні літературного походження)
- На вашу думку, у чому полягає особливість народної пісні?(спочатку народна пісня передавалася з уст в уста і не мала нотного запису)

Теорія «літератури»: записали собі в зошити «Суспільно-побутові пісні» – це пісні, які відтворюють настрої певної соціальної групи, викликані певними явищами суспільного життя.

Запам'ятайте різновиди суспільно-побутових пісень та їхню тематику.

Козацькі пісні присвячено відтворенню боротьби козаків проти ворогів — турецько-татарської навали та польської шляхти, розставання з рідними, прощання з матір'ю та коханою людиною.

Чумацькі пісні передавали смуток чумаків, вимушених покинути рідну домівку, відтворювали випробування дорогою, труднощі й небезпеки, пов'язані з мандрівкою.

Кріпацькі пісні відтворювали тяжке життя кріпаків, протести підневільних селян проти приниження людської гідності й безправ'я.

У *рекрутських, солдатських і жовнірських* піснях оспівано тяжку долю рекрута, солдата (на східноукраїнських землях) чи жовніра (на західноукраїнських землях), у них звучить туга за домівкою, ріднею,

висловлено прокльони на адресу панів, які силоміць віддавали кріпаків у солдати.

Бурлацькі пісні відтворювали поневіряння бурлаки на чужині, його тяжку працю й зневажливе ставлення до нього хазяїна, злидні, нарікання на злу долю. До бурлацьких пісень тематично близькі наймитські й заробітчанські. У них теж ідеться про лиху долю наймита-заробітчанина.

Домашнє завдання.

Запишіть одну народну пісню в зошит та надішліть. Роботи надіслати на вайбер 0977609152, на електронну пошту lesiastrebitska55@gmail.com, Хьюмен